

Է Ծ Ն Ե Ա Յ Ր

Հետևեալ կտորը օրինակած ենք Ս. Արտոոյս Զեռագրասան Թ. 1447 գրչագրին, որ կը թովանդակէ Շնորհալիի Յիսուս Որդիին, Յղեսիոյ Ողբը, եւ շատ մը ուրիշ խորումները, ինչպէս նաեւ Ն. Լամբրոնացիի եւ (Սիւնցի) Առաջն Վարդապետի մի քանի տաղերը։ Եւս գեղեցիկ հաւաքածոյ մըն է, ընտիր նոթ գրով։ Դրչութեան տեղն ու թուականը անձանօր են։ Փոքր յիշատակարան մը ունի այսպէս. «Զպծող սորա ցեալայտուր անմիտ երեցս յիշեցիք ի տը, ով եղբարք»։

Ստորեւ ներկայացուած կտորը անմիջապէս կը յաջորդէ Ն. Շնորհալիի հանելուկներուն։ Զրօսանքի յատուկ գրութեամբ մըն է այս, եւ այդ պատճառաւ ալ ունի մասնաւոր շահեկանութիւն։ Դարձուածներուն ճոխութիւնը եւ այլազանութիւնը կը վկայեն քի մատաւր խորոյի մը գործն է այն։

- Ա. — Զայդ հողդ որ ի յափդ ունիս, ու գողտուկ կ'ուզես որ պահես, Ասեմ որ ի դուրս հանես, ու ամէն մարդոյ ցուցանես։
- Բ. — Հոգի ի յափիդ միջին եւ ասեմ թէ մոմ կայ ի ներս Թէ չոր է նա կակղացոր ճմուէ հան ի դուրս դու եւ տես։
- Գ. — Թուրքն այդոր սաման կ'առէ որ յափիդ միջին կու պահես, Ամ բեր ու ցըցու ինծի որ յետոյ ինծ չմեղադրես։
- Դ. — Զբանպակն ի յափիդ ունիս ու ասես թէ մարդ չգիտէ, Զայտիկ երբ յառաջ բերես նա ասես թէ լաւ կու գիտես։
- Ն. — Ասեմ թէ լրսես եղբայր մի վախեր դու վտահ սաս Այդ որ ի յափիդ միջին է մանած այլ իրք մի լըկայ։
- Ձ. — Զայդ որ ի յափիդ ունիս եւ գիտեմ որ ինքն է դիպակ եւ զայդ ի մրտաց ասեմ որ ասես թէ նա է գիտակ։
- Է. — Դու թերթ մի շորիկ ունիս եւ ասես թէ ես չի գիտեմ Բիւնէն դու գաղտ էր պահես զի գիտես որ ես լաւ գիտեմ։
- Ը. — Բանիկ մի ասել կամիմ վասն այդ իրքդ որ դու կու պահես Մորթի է ափիդ միջին թէ բերես ու մեզ ցուցանես։
- Թ. — Այդ որ ի ձեռքդ ունիս հանապազ աւրըն կու մաշի Եայլա թէ ի դուրս հանես որ լինի փերթիկ մի կաշի։
- Ժ. — Զայդ բարդ որ ի յափդ ունիս չէ կուռի այլ է հաշտելի Զբզէ գինքն ի բո ձեռացդ որ լինի սրտնիս թասալի։
- ԺԱ. — Բանիկ մի ասել կամիմ դու ականջ կալ ինծ թէ լրսես Յորեան է ափիդ միջին որ յերեակ յիւրմէն դու կ'ուտես։
- ԺԲ. — Հետ ապիրշումիդ եղբայր բան չունիս զինքըդ մի պահեր Զբզէ գինքն ի բո յափէն ու բընպլ իսկի մի վախեր։
- ԺԳ. — Զայտիկ որ յափիդ ունիս եւ ասեմ դու բեր ու ցըցու Զահմաթ ու անմիտ արա, փայտ ասեմ շուտով մի ցըցու։
- ԺԴ. — Զորթիկ մի թղթիկ ունիս ու ասես թէ մարդ չը գիտէ Ասեմ ու յայտնի առնես որ ասես թէ լաւ կու գիտէ։
- ԺԵ. — Ես միրգ ի յափիդ ասեմ, մի պահեր դու դարձիր ի յուշ Յըցու գինքն որ եւ ուտեմ դու բերնովդ ասա թէ անուշ։
- ԺԶ. — Հարցունք դու ընդէր լինիս ու ասես թէ բան կու գիտեմ Զոսկորն եւ ի յափդ առեր, մի պահեր շանըն դու ծրէ։
- ԺԷ. — Քաղցած դու ընդէ՞ք կենաս երբ ափիդ միջին կայ քո հաց Զայդ կեր դուն ոչ չուր խըմէ որ չասես թէ փորս է քաղցած։
- ԺԸ. — Բանիկ մի ասել կամիմ թէ չանես հետ ինծ ճուր ու նազ Յիանէ գաղտուկ էր պահես երբ ափիդ մէջըն կայ քո մազ։

- ԺԹ. — Այս աստընվորիս վերա ես բերեմ քեզ բան մի վրկայ
Բերես երեւան հանես դու արճիճ ասեմ թէ ու կայ:
- Ի. — Զայդ իրքդ որ ի յափդ ունիս ու կ'ուզես որ դու գիս փորձես
Հըլուն ես գիտակ եղայ որ յափիդ միջին կու պահես:
- ԻԱ. — Պրդինձ է զոր գաղտ պահես ես կանուխ ըզինքն իմացա
Ջմատունքդ ի յառաջ պարզէ ու զամէն դու յայտնի ասա:
- ԻԲ. — Զապիկիդ ի յափդ ունիս ու ասես թէ ոք չըզիտէ
Ասեմ ու յայտնի առնեմ որ ասես թէ լաւ կու գիտէ:
- ԻԳ. — Զոսկիդ ես ի յափդ առեր ու յիսնէն ի գաղտ կու պահես
Հետ այտոր ով շատ դատէր, նա յետոյ ի վայր մընացեր:
- ԻԴ. — Թ ապաշխարութիւն ուզես ու կամիս դու կարգ մի յաւշել(?)
Բուռիկ մի բրդիկ ունիս ու կամիս ջուխեկ մի շինել:
- ԻԵ. — Իրքունկ մի դրժար ունիս ի յափիդ միջին թէ գիտես
Ձու է քո յափիդ միջին որ յայնտեղոն զինք կու պահես:
- ԻԶ. — Աղբ ես ի ձեռքդ առեր, մի՛ պահեր շուտով մի ձրգէ՛
Գիտեմ որ հոտեր է ինքն, որ ոչ ով յափըն չի պահէ:
- ԻԷ. — Արծաթ է ափիդ միջին շատ հարկիս է քեզ թէ գիտես
Մուրվաթ աւելի է քո թէ հանես ու մեզ ցուցանես:
- ԻԸ. — Իրքունք մի ունիս առ քեզ ու ասես թէ զինքս ինչ ասա,
Սպանն է ի քո ափիդ, ես շուտով զինքդ իմացայ:
- ԻԹ. — Այդ խոտ է ի քո ձեռացդ որ յերկրէ է ինքդ բուսած
Ձրգէ զինքն ի քո ձեռացդ ի ձորերն շատ է հնձած:
- Լ. — Մատանիդ ի յափդ ունիս այդ նըշան է Սողոմոնի
Ամ բեր ու ցըցու ինձի որ ասեմ ըզիւր արմընցի:
- ԼԱ. — Զայդ իրքդ որ պահել ջանաս այդ երկաթ է հան երեւան,
Կարծես թէ դուն մէն ունիս, զայդ ունի ամէն շինական:

Հրաւ. Ն. Վ. ՄՈՎԱԿԱՆ

ՏՈՒՐ ՄԵԶԻ ՏԷՐ...

Տո՛ւր, մեզի Տէ՛ր, մեր տունն ու տեղ, վառ ճախը պապեմական,
Ուր բարձրամայ ծուխը քոնքին՝ երդիկներէն՝ պալան-պալան...
Եւ մանուկը առաջին հեղ բանայ շուրթերն իր վարդերանգ:

Տո՛ւր, մեզի Տէ՛ր, աղօթքն ու խունկն, անուաբոյր, եղեմական...
Աղօթելով գէթ մոռանամք մեր ցաւերը՝ «վեց հազարեան»...
Ու դառն հերկէ մըտակը մի, իր հայրենի արեւին տակ...:

Տո՛ւր, մեզի Տէ՛ր, երկինքն անամպ ու լիճերը մեր կապուտան,
Ազաւ-անվախ դաւաճումն մէջ մեր մանուկները միտ խայտան,
Ու երկաթի կեանքը անոնց զեղ արիւծի վազ մը կանաչ:

Տո՛ւր, մեզի Տէ՛ր, մեր սուրբ հողը արեւալոյս՝ հայրենական...: